

VPLIV UKREPOV PROTI COVID-19 NA ZNANJE MLADIH

ZALA BERGOČ, POLONA ŠPRAJC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede, Kranj, Slovenija
zala.bergoc@student.um.si, polona.sprajc@um.si

Povzetek Znanje je celota podatkov, ki si jih posameznik z učenjem, ponavljanjem, študijem in delom zapomni. So vse spretnosti, sposobnosti in vedenje, ki lahko delujejo kot odločilen faktor na konkurenčnem trgu dela. Znanje pa je izrazito zaznamovala pandemija COVID-19, ki je prizadela ves svet. Posledice te izjemno nalezljive bolezni so še danes vidne na različnih področjih: v zdravstvu, turizmu, nenazadnje pa tudi v šolstvu. Ukrepi, ki so bili sprejeti za zmanjšanje posledic virusa, so omejili nekatere dejavnost. Tako se je tudi šolstvo znašlo v zapletenem položaju. Šolski sistemi so se bili primorani prilagajati določenim omejitvam. Šole so se zapirale, vodstvo pa je moralo hitro ukrepati in poiskati učinkovite rešitve. Prispevek se osredotoča na vpliv ukrepov za preprečevanje in omilitev posledic COVID-19 na izobraževanje in učenje mladih.

Ključne besede:

znanje,
ukrepi,
pandemija,
COVID-19,
šolstvo

IMPACT OF COVID-19 RESTRICTIONS ON KNOWLEDGE OF YOUTH

ZALA BERGOČ, POLONA ŠPRAJC

University of Maribor, Faculty of organizational sciences, Kidričeva 55a, Kranj,
Slovenia
zala.bergoc@student.um.si, polona.sprajc@um.si

Abstract Knowledge is the integral whole of data, that an individual obtains through learning, studying and work. Knowledge are all the skills, abilities and behavior, which can act as a decisive factor in a competitive labor market. However knowledge has been significantly marked by the pandemic of COVID-19. The consequences of the disease are still visible in many areas to this day. The areas that have seen the most damages are healthcare, tourism and education. The restrictions that have been posed to reduce the effect of the pandemic, had limited many activities. Schools found themselves in a very difficult situation, where they were forced to adapt due to certain restrictions. They were forced to adjust the way of learning and the administration of knowledge. This article focuses on the influence of the restrictions in the pandemic and the consequences of restrictions on education and knowledge of youth.

Keywords:

knowledge,
restrictions,
pandemic,
COVID-19,
education

1 Uvod

Svet se je ustavil, ko je konec leta 2019 v Wuhanu na Kitajskem izbruhnil zelo nalezljiv virus COVID-19. Podjetja, šole in vse ostale institucije so bile primorane zapreti svoja vrata. Takrat nihče ni vedel, kako zares nevaren je ta virus, zato so bili vsi deležni preventivnih ukrepov za zaježitev širjenja te zelo nalezljive bolezni.

Virus se je širil hitro in nenadzorovano, zato nihče ni bil varen pred okužbo. Ker so bili ljudje primorani ostati doma, so se zapirala podjetja, trgovine in tudi šole. Zaradi zaprtja šol, so bili mnogi primorani opravljati šolo na daljavo. Krizne razmere so zahtevale hitro prilagajanje. Na področju izobraževanja so posledice občutili predvsem mladi, saj so se poleg učenja morali prilagajati izrednim razmeram, kar je naredilo tudi škodo na pridobivanju znanja.

Znanje je so vsi podatki in informacije, ki jih posameznik pridobi iz okolja in si jih preko opazovanja, ponavljanja, testiranja in dela tudi zapomni. SSKJ znanje opredeljuje kot skupino podatkov, ki se posamezniku zapiše v spomin tekom učenja. Znanje se lahko pridobiva na različne načine. Večinoma so za podajanje znanja zadolžene šole. Kako pa je bilo s podajanjem znanja in učenjem tekom pandemije COVID-19, pa bomo skozi več raziskav prikazali v nadaljevanju prispevka.

V prispevku bomo skozi raziskavo prikazali vpliv ukrepov za preprečevanje širjenja okužb COVID-19 na učenje in znanje mladih.

2 Pregled literature

Konec leta 2019 je Wuhanu na Kitajskem izbruhnil neznan virus, ki je presenetil globalno gospodarstvo (Ciotti, Ciccozzi, Terrinonni, Jiang, Wang, & Bernardini, 2020). Zaradi njegove izjemno hitre nalezljivosti, se je svet počasi ustavil. Države so se zapirale, podjetja so prenehala s trgovanjem, tovarne so ustavile svoje obrate, posledično pa so tudi ljudje v veliki meri prenehali hoditi v službo in šolo. Kmalu se je bil svet prisiljen privaditi na nov način življenja. Ker virus ni bil poznan nikomur in ker nihče ni vedel, kakšne so lahko posledice, so se države sistematično zapirale. Temu ni ušlo niti šolstvo.

Prvič v zgodovini je tudi Slovenija začasno zaprla vrata šol, pouk pa se je preselil na daljavo. Šole so bile primorane spremeniti načine učenja. Vzpostaviti so morali odličen sistem, preko katerega je lahko pouk na daljavo potekal brez težav. Tako je bilo učiteljem in predavateljem omogočeno, da so svoje delo opravljali od doma.

Zaprte šole ni spremenilo samo načina učenja, pač pa je povečalo tudi razlike med učenci glede dostopa do izobraževanja v Sloveniji in po svetu (Kodelja, 2020). Do konca aprila 2020 naj bi po podatkih Unesca 191 držav zaprlo vrata šol, kar je pomenilo, da je brez izobraževanja za tisto obdobje ostalo 1,5 milijarde šolarjev, še dodaja Kodelja (2020).

Zaradi izrednih razmer so države poskušale uvesti šolo na daljavo. Ob tem koraku se je že takoj pojavilo nekaj težav, predvsem v državah tretjega sveta. Uvedba pouka na daljavo namreč temelji na predpostavki, da imajo vsi učenci in učitelji dostop do računalnikov in internetne povezave. V afriških državah se število otrok, ki si pouka na daljavo ne morejo privoščiti, giblje okrog 800 milijonov (Kodelja 2020). S tem veliko število otrok in mladostnikov v šolski sistem vstopa brez kakršnekoli konkurenčne prednosti.

Poleg pomanjkanja opreme pa se je pri nekaterih izkazalo, da jim učiteljeva razlaga na daljavo ne zadošča. Mnogo učencev je tako poiskalo pomoč pri starših (Kodelja, 2020). Poleg pomanjkanja pedagoškega znanja staršev, so učenci potrebovali tudi primeren prostor, kjer so lahko spremljali pouk na daljavo. Mnogo družin ni imelo možnosti, da bi otroci imeli svojo sobo, zato je pri tem lahko prihajalo do motenj med poukom in učnim procesom, zaključuje Kodelja (2020).

V neugodnem položaju so se znašli tudi učitelji, ki so morali izvedbo pedagoškega procesa prilagoditi razmeram. Večina učiteljev še nikoli ni izvajala predavanj na daljavo in za to ni imela potrebnih kompetenc (Akat, & Karatas, 2020). Nekateri so se morali najprej naučiti napredne uporabe računalnika, poleg tega pa so se morali privaditi dejstvu, da svojih poslušalcev ne vidijo in tako ne morejo zaznati, ali poslušalce predavanje zanima ali ne, ali jim je snov razumljiva ali ne (Stainstreet, Elfert, & Atchoarena, 2020). Ne samo, da so bili učitelji primorani spremeniti način podajanja snovi, pač pa tudi način izvajanja preverjanja znanja.

Nastale spremembe pa niso bile v prid nikomur. Ker so ljudje imeli premalo znanja o bolezni, je med njimi prevladal strah. Poleg tega pa so vladni organi ponekod širili tudi strah, z namenom da bi preprečili širjenje okužb. Strah so občutili tudi mladi. Nekateri avtorji so začeli poudarjati reflektivno učenje, saj so se zbal, da bo bojazen negativno učinkovala na učenje (Stainstreet et al., 2020). V nekaterih državah so se na posledice pandemije odzvali hitro. V ZDA, tako kot tudi v Južni Koreji, so zaznali porast prodaje igrač in umetne obrti (ang. Arts and crafts), zaključuje Stainstreet (et al., 2020). To bi lahko bil znak, da so se tako starši, kot tudi učenci bili pripravljeni učiti, pa tudi če na daljavo.

Posledice pandemije COVID-19 niso vplivale samo na fizično zdravje posameznika, pač pa tudi na njegovo psihološko, čustveno in socialno počutje. Porast duševnih bolezni med mladimi je že od nekdaj visok, med pandemijo pa so številke le še poskočile. Premalo je bilo informacij o bolezni, njenemu načinu prenosa ter njeni nevarnosti za mlade, ki ji je sledila tudi karantena in izolacija (Liyanage et al., 2021). Nenadne spremembe so močno vplivale na psihološko stanje posameznikov. Ravni stresa in depresije med mladimi so se dvignile nad povprečje, kar ni vplivalo samo na njihovo zdravje, pač pa tudi na njihov šolski uspeh. Nekaj več kot petina mladih naj bi med pandemijo doživljala stres in depresijo (Chandasiri, 2020). Zaradi pomanjkanja človeškega stika med izolacijo so se mladi lahko počutili bolj osamljene in celo manj vredne, ugotavlja Assyaqireen et al.(2022).

Raziskave so pokazale tudi, da kar 77 % šolajočih trpi za anksioznostjo ravno zaradi ukrepov za preprečitev širjenja COVID-19 (Akat et al, 2020).

Kot posledica slabših pogojev za izobraževanje, pa bi lahko bila tudi povprečna in manj kakovostna izobrazba. To se vidi predvsem pri posameznikih, ki so se šolali v izrednih razmerah. Ravno zaradi številnih ukrepov, se je veliko študentov odločilo študij opustiti, pri čemer so se morda odrekli boljši prihodnosti (Konle-Seidl, 2021).

Vse že omenjene spremembe so vplivale tudi na znanje. Zapiranje šol in vse posledice tega dejanja so omejevali učenje. Precej avtorjev je zakrbljenih, kako bi lahko posledice pandemije vplivale na znanje mladih dolgoročno (Konle-Seidl et al., 2021). Konle-Seidl (et al, 2021) poudarja, da naj bi se zaradi drugačnih razmer znižala povprečna ocena študentov, poleg tega pa naj bi tudi več študentov ponavljalo letnik. Enako skrb delijo tudi Di Pietro, Biagi, Costa, Karpiński, in Mazza, (2020), ki so v

svojem delu zapisali, da bi zapiranje šol lahko zatrelo željo mladih po učenju in pridobivanju novega znanja. Ko so leta 2020 opravili raziskavo med avstrijskimi, nemškimi in švicarskimi študenti so ugotovili, da se je čas, ki ga učenci namenjajo študiju in učenju, zmanjšal za od 4 do 8 ur tedensko (Di Pietro et al., 2020). Avtorji poudarjajo tudi nevarnosti izgube že pridobljenega znanja pri študentih, ki vedno manj časa posvečajo študiju. Tudi Konle-Seidl (et al., 2021) podpira te ugotovitve in napoveduje, da naj bi se kompetence študentov znižale, kar bi zanje lahko pomenilo slabšo zaposlitev, nižjo plačo in višjo stopnjo brezposelnosti v prihodnosti.

Zapiranje šol zagotovo vpliva na količino in kakovost znanja. Kljub temu, da je pandemije konec, pa je veliko mladih še vedno v slabem položaju. Z malo izkušnjami lahko mladi dobijo zgolj delovna mesta z nizkim plačilom, opozarja Chandasiri (2020).

3 Povzetki raziskav

3.1 Povzetek in ugotovitve prve raziskave

V drugem delu prispevka bomo analizirali dve raziskavi. Prvo raziskavo so opravljali na Univerzi v Madridu. Raziskovalci so med študente ekonomije razdelili anketne vprašalnike in dobili povratne informacije 167 študentov (Ferrer, Iglesias, Blanco-Gutierrez & Estavillo, 2023). Namen raziskave je bil preveriti vpliv ukrepov za zavezitev širjenja COVID-19 na učne izide študentov takoj po vrnitvi nazaj na fakultete.

Raziskovalci so si zastavili pet hipotez. Ker se dve hipotezi ne navezujeta na našo raziskavo, jih bomo v tem delu izpustili.

Prva hipoteza pravi, da so študenti, ki so se bolje prilagodili novim pogojem študija, dosegali višje povprečje od drugih. Ne samo, da so študenti med pandemijo doživljali večje psihične napore, mnogo jih je zaradi ukrepov občutilo tudi povečan obseg dela. Poleg tega pa za večji obseg dela niso nikoli dobili nikakršnih povratnih informacij. Rezultati raziskave so omogočili potrditev prve hipoteze. Študenti, ki so se bolje prilagodili novim pogojem študija, so dosegali višje povprečje od tistih, ki se zaradi različnih razlogov niso uspeli dovolj dobro organizirati (Ferrer, Iglesias, Blanco-Gutierrez & Estavillo, 2023).

Druga hipoteza pravi, da so študenti imeli višje ocene, če so študij na daljavo sprejeli pozitivno. To pomeni, da so bili vsi študenti, ki so se situaciji znali prilagoditi uspešnejši od tistih, ki so se zaradi ukrepov težje učili. S potrjevanjem te hipoteze bi lahko prišli do ugotovitve, da so ukrepi za zaježitev virusa COVID-19 negativno vplivali na učne izide mladih (Ferrer, Iglesias, Blanco-Gutierrez & Estavillo, 2023).

Tretja hipoteza trdi, da bodo študenti, ki so občutili fizične in psihološke posledice ukrepov COVID-19, v povprečju dosegali nižje ocene, kot tisti, ki posledic niso občutili. Avtorji so potrdili tudi tretjo hipotezo. Kot razlog za nižje povprečje avtorji navajajo tudi srečevanje z različnimi psihološkimi motnjami. Izledki raziskave potrjujejo tudi navedbo Akate (et al, 2020), da 77 % šolajočih trpi za anksioznostjo zaradi ukrepov za preprečitev širjenja COVID-19. Vsekakor pa se za natančnejše rezultate predlaga ponovne raziskave v prihodnosti (Ferrer, Iglesias, Blanco-Gutierrez & Estavillo, 2023).

Prva raziskava je razkrila, da imajo okolje, družina in socialni status velik vpliv na uspeh študenta tudi v izrednih razmerah. Zatrđimo lahko, da so ukrepi, ki so bili sprejeti za preprečevanje širjenja bolezni COVID-19, imeli vpliv na učne izide mladih. Učni izidi so bili pri nekaterih študentih v primerjavi z istim obdobjem pred pandemijo celo boljši kot pri drugih, vendar to lahko pripisujemo dejstvu, da nimajo vsi enakih socialnih možnosti in s tem tudi ne enakih pogojev za učenje na daljavo (Ferrer, Iglesias, Blanco-Gutierrez & Estavillo, 2023).

3.2 Povzetek in ugotovitve druge raziskave

Drugo raziskavo so opravljali na Fakulteti za upravo, Univerze v Ljubljani. Raziskava je potekala na večjem vzorcu. Vprašalnik so razdelili med 30.838 študentov iz 62 držav (Aristovnik, Keržič, Ravšelj, Tomažević, Umek, 2020).

Raziskovalci so si zastavili tri glavna raziskovalna vprašanja. Prvo vprašanje se je nanašalo na to, kako so študenti po svetu zadovoljni s študentskim življenjem med pandemijo COVID-19. Drugo vprašanje se je nanašalo na razlike med uspehom študentov iz različnih socialnih in geografskih okolij. Zadnje vprašanje pa se je nanašalo na to, kakšen vpliv imajo demografske in geografske razlike na zadovoljstvo z univerzo tekom pandemije COVID-19 (Aristovnik, Keržič, Ravšelj, Tomažević, Umek, 2020).

Za populacijski vzorec so si v raziskavi izbrali polnoletne študente. Večina študentov (88,1 %) je študiralo polni čas (ang. full-time), medtem ko je preostanek (11,9 %) študentov šolo obiskovalo zgolj polovični čas (Aristovnik et al, 2020). Največji delež, torej 80,5 % anketirancev je obiskovalo prvi letnik študija, malo več kot desetina, natančneje 14,8 % drugi letnik in nekaj manj kot 5 % (4,7 %) tretji letnik študija (Aristovnik, Keržič, Ravšelj, Tomaževič, Umek, 2020).

Študenti so prihajali iz različnih smeri študija: humanistični študij (10,2 %), družbene vede (37 %), uporabne znanosti (31,1 %) in znanosti o življenju (21,7 %) (Aristovnik, Keržič, Ravšelj, Tomaževič, Umek, 2020).

Študenti, ki so najbolj občutili posledice zapiranja šol so bili moškega spola, niso študirali polni čas, študirali so na prvi stopnji in večina jih je študirala humanistični študij, uporabne znanosti in znanosti o življenju. Študenti, ki so imeli boljše študentsko življenje (so prejeli štipendijo, niso izgubili službe med pandemijo in so si lahko krili stroške študija in življenja med pandemijo), so študentsko življenje med pandemijo videli v bolj pozitivni luči, kot ostali. Če povzamemo, študentov iz boljših socialnih okolij pandemija ni toliko prizadela (Aristovnik, Keržič, Ravšelj, Tomaževič, Umek, 2020).

Raziskava poroča tudi, da so se študenti težje zbrali med predavanji, ki so potekala na daljavo v primerjavi s klasičnimi predavanji. Največ težav z učenjem so imeli študenti na dodiplomskem študiju. Posledično so študenti, ki so imeli pri študiju na daljavo težave, v povprečju dosegali slabše akademske rezultate (Aristovnik, Keržič, Ravšelj, Tomaževič, Umek, 2020).

4 Diskusija in zaključek

Dejstvo je, da je bil med pandemijo COVID-19 celoten svet postavljen na preizkušnjo. Mnogo sistemov in podjetij je bilo prisiljenih spremeniti svoj način delovanja. Na žalost spremembam niso ušle niti šole.

Omejitve, ki so bile postavljene z namenom preprečevanja širjenja virusa, so nedvomno vplivale na vse šolajoče po vsem svetu. Z veliko gotovostjo lahko trdimo, da so za posledicami omejitev za preprečitev širjenja COVID-19 najbolj trpeli mladi, ki izhajajo iz socialno šibkejšega okolja. Zaradi uvedbe šolanja na daljavo so si morali

zagotoviti primerno opremo. Težave so lahko nastale pri družinah z več otroki, kjer si niso mogli privoščiti nakupa več računalnikov naenkrat.

Pandemija je razkrila, kako so nekatere šole slabo pripravljene na takšne dogodke. Avtorji so poročali celo o nekompetentnosti učiteljev in predavateljev, ki se niso prilagodili načinu dela na daljavo.

V prvi raziskavi so ugotovili, da imajo okolje, družina in socialni status velik vpliv na uspeh študenta tudi v izrednih razmerah. Uspeh učencev je bil v veliki meri odvisen od virov, ki so jih lahko pridobili. Raziskava je razkrila celo to, da več kot tri četrtine študentov trpi za psihičnimi posledicami zaradi karantene in drugih ukrepov. Največ študentov naj bi trpelo za anksioznostjo. V raziskavi so potrdili tudi pozitivno korelacijo med študentovimi ocenami in sposobnostjo prilagoditve študiju na daljavo. Vsi študenti, ki so v preteklosti dosegali boljše rezultate, so se mnogo lažje prilagodili nelagodni situaciji kot drugi, ki so bili z ocenami pod povprečjem.

V drugi raziskavi so prišli do ugotovitve, da kakovost študentskega življenja vpliva na to, kako prizadeti so bili študenti. To teorijo bi lahko povezali s prvo raziskavo, ki je odkrila, da so študenti iz uspešnejših okolij manj prizadeti zaradi ukrepov proti COVID-19. Tako sta obe raziskavi dokazali, da so posledice pandemije na dosežke študentov vplivale predvsem na to, iz kakšnega socialnega okolja so študenti izhajali.

Pandemija COVID-19 je brez dvoma močno zaznamovala življenje študentov. Nenadne spremembe so prisilile vse šolajoče, da se zelo hitro prilagajajo.

Literatura

- Akat, M., & Karatas, K. (2020). Psychological effects of Covid-19 on Society and Its Reflections on Educaton. ResearchGate, 2–13. Povzeto 5.2.2023 po:
https://www.researchgate.net/publication/343976009_Psychological_Effects_of_COVID-19_Pandemic_on_Society_and_Its_Reflections_on_Education
- Assyaqireen, A., Mutalib, A., Akim, A. M., & Jaafar, M. H. (2022). A systematic review of health sciences students' online learning during the COVID-19 pandemic. A Systematic Review of Health Sciences Student's Online Learning during the COVID-19 Pandemic. Povzeto 5.2.2023, po:
<https://link.springer.com/article/10.1186/s12909-022-03579-1>
- Chandasiri, O. (2020). The COVID-19: Impact on Education. Journal of Asian and African Social Science and Humanities, 6(2), 37–42. Povzeto 2.2.2023 po:
<https://www.aarcentre.com/ojs3/index.php/jaash/article/view/207>

- Ciotti, M., Ciccozzi, M., Terrinonni, A., Jiang, W. C., Wang, C. B., & Bernardini, S. (2020). The COVID-19 pandemic. *Taylor & Francis*, 57(6), 365-388. Povzeto 3.2.2023 po: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/10408363.2020.1783198?needAccess=true&role=button>
- Di Pietro, G., Biagi, F., Costa P., Karpiński Z., Mazza, J. (2020). The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international databases. JRC technical report. Povzeto 5.2.2023 po: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121071>
- Ferrer, J., Iglesias, E., Blanco-Gutierrez, I., & Estavillo, J. (2022). Analyzing the impact of COVID-19 on the grades of university education: A case study with economics students. *Social Sciences & Humanities Open*, 7(1). Povzeto 5.2., 2023, po: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590291123000335?ref=cra_js_challenge&fr=RR-1
- Kodelja, Z. (2020). Šolstvo v času pandemije: izobraževanje na daljavo. *Sodobna Pedagogika*, 71(4), 42–56. Dostopano 3.2.2023 iz: <https://www.proquest.com/openview/b99ff120032e60a1e6cc80ab3e79801c/1?pq-origsite=gscholar&cbl=436389>
- Knole-Seidl, R., Picarella, F. (September, 2021). Youth in Europe: Effects of COVID-19 on their economic and social situation. Study requested by EMPL committee. Povzeto 4.2.2023 po: https://jugendhilfeportal.de/fileadmin/user_upload/QA0121145ENN.pdf
- Liyanage, S., Saqib, K., Khan, A. F., Thobani, T. R., Tang, W. C., Chiarot, C. B., AlShurman, B. A., & Butt, Z. A. (2021). Prevalence of Anxiety in University Students during the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(1), 62. Povzeto 5.2.2023 po: <https://doi.org/10.3390/ijerph19010062>
- SSKJ (n.d.). Znanje. *Fran.si*. Pridobljeno 31.1.2023 po: <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=znanje>
- Stainstreet, P., Elfert, M., & Atchoarena, D. (2020). Education in the age of COVID-19: Understanding the consequences. *International Review of Education*, 66, 627–633. Povzeto 1.2.2023 na: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11159-020-09880-9#citeas>